

Bilag

Referat af drøftelse af formandskabets beretning på møde i Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen den 26. februar 2007

Formandskabets beretning blev drøftet på Skolerådets møde den 26. februar 2007. I det følgende gives et resumé af rådets drøftelser, der vedrørte fire temaer:

1. Formandskabets og Skolerådets arbejde
2. Kvalitet og evaluering
3. Brug af test og prøver
4. Valg af fokusområder for de kommende års beretninger.

Formanden for rådet indledte med en kort præsentation af beretningen og gav herefter ordet til rådets medlemmer.

1. Formandskabets og Skolerådets arbejde

Repræsentanten for Kommunernes Landsforening (KL) var positiv over for formandskabets intention om at dokumentere sammenhænge mellem gode resultater og en bestemt indsats. Hun fandt det ikke hensigtsmæssigt, at formandskabet alene kan beslutte og igangsætte en stor del af evalueringerne og undersøgelserne på skoleområdet. Det vil være særdeles nyttigt, at formandskabet inddrager rådets viden og brede erfaringer som baggrund for denne løbende prioritering.

Repræsentanten for Danmarks Lærerforening (DLF) erklærede sig enig i, at der på nuværende tidspunkt ikke er brug for flere centrale initiativer. Han mente dog, at rådet generelt bør se på ny lovgivning, herunder den kommende lovgivning om skolestart. Han anbefalede at inddrage arbejdet i de tidligere

fokusgrupper, som blev nedsat som opfølgning på OECD-rapporten. Han kommenterede beskrivelsen af globaliseringspuljens midler til uddannelsesforskning og mente, at det hverken er muligt eller brugbart at undersøge undervisningsmetoder. Han talte for – såfremt det ikke er en politisk aftaletekst – at anlægge en bredere tilgang med fokus på samspillet af faktorer, som lærerne må vælge metoder ud fra.

Repræsentanten for Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) så beretningen som et godt indspark til forsøget på at nuancere og videnbasere en til tider simplificeret og udokumenteret offentlig debat om udviklingen af den danske folkeskole. Han tilsluttede sig fuldt ud, at staten og kommunerne bør vise mådehold med nye love, regler og styringstiltag. Nye initiativer skal give mening for dem, hvis hverdag ændres. Han tilsluttede sig også formandskabets intention om at undersøge virkningen af de initiativer, der er igangsat. Han bakkede op om formandskabets intention om at formidle viden til aktørerne i skolen.

Formanden for Skole og Samfund (SOS) takkede for et godt materiale. Han roste formandskabets intention om at nedsætte et internationalt panel og udtrykte ønske om, at rådet kan få del i de internationale erfaringer.

Repræsentanten for Danske Regioner bakkede op om beretningen. Han mente, at det i tilknytning til rapporten er vigtigt med initiativer, som fremmer folkeskolens ejerskab til processen.

Repræsentanten for Danske Skoleelever (DSE) og Danske Ungdomsskoleelevers netværk (DUSK-net) i forening påpegede, at rådet er nødt til at komme ud på skolerne for at medvirke til en større synlighed både blandt lærere og elever.

Repræsentanten for Dansk Arbejdsgiverforening (DA) fandt som helhed beretningen positiv, men ønskede, at den fremover indeholder en årlig vurdering af tilstanden i folkeskolen baseret

på bl.a. eksamenskarakterer og udgifter pr. elev. Hun mente, at en sådan benchmarking kan være med til at sikre, at skoler, som gør en god og effektiv indsats, identificeres, så andre skoler kan lære af dem. Hun mente, at rådet kan bidrage til diskussionen af, hvad vi kan bruge en benchmarking af skolerne til.

Repræsentanten for Landsorganisationen i Danmark (LO) fandt, at der samlet set er lagt op til et spændende og fokuseret arbejde med at sikre evaluering og kvalitetsudvikling. Han opfordrede til, at formandskabet indfrier disse forventninger bl.a. gennem at inddrage alle aktører i arbejdet. Det er især vigtigt, at formandskabet fra starten af rådets arbejde engagerer hele rådet i arbejdet for bl.a. derigennem at få en platform for såvel formidling som debat. Der er behov for en bred samfundsmæssig debat og ikke alene en debat mellem eksperter, herunder formandskabet.

2. Kvalitet og evaluering

Repræsentanten for Kommunernes Landsforening (KL) var positiv over for formandskabets evalueringsforståelse. Hun var imidlertid stærkt skeptisk over for formandskabets mål om at bidrage til at udvikle en samlet model for vurdering af kvaliteten i folkeskolen, da det er kommunalbestyrelsernes opgave at prioritere mål og rammer for skolerne, føre tilsyn med folkeskolen og følge op på skolernes målopfyldelse. Der er risiko for, at en samlet kvalitetsmodel vanskeligt kan afspejle de forskellige lokale muligheder for at prioritere nogle mål over andre. Det er derimod oplagt at følge kommunernes eget kvalitetsarbejde, bl.a. på baggrund af kommunernes arbejde med kvalitetsrapporter. Hun præciserede, at kommunalbestyrelserne har ansvar for at føre tilsyn med skolernes virksomhed, hvilket ikke fremgår af beretningen. Derfor kan man komme i tvivl om ansvarsfordelingen mellem kommunerne og undervisningsministeren.

Repræsentanten for Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) efterlyste i relation til det fremlagte evalueringsbegreb, at der er mere

fokus på lærernes evaluering i forhold til undervisningen og ikke kun evalueringen af den enkelte elevs udbytte. Hun mente, at det kan være en hjælp for skoler og kommuner at opstille en samlet model for vurdering af kvalitet, men er bekymret for, om virkeligheden kan fanges ind af kun én model. I stedet bør der opstilles flere modeller eller sammenhænge.

Repræsentanten for Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) var enig i, at kvalitetsbegrebet ikke er entydigt, og at vi løbende skal søge at indkredse, hvad der forstås ved høj kvalitet. Dette bør være omdrejningspunkt for Skolerådets arbejde.

Formanden for De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) påpegede, at der i beretningen mangler en omtale af det organiserede civilsamfunds indflydelse på folke- og ungdomsskolen, fx i forhold til landsdækkende organisationer mv.

Formanden for Skole og Samfund (SOS) savnede, at beskrivelsen af formandskabets syn på kvalitet mere direkte nævner de enkelte faktorer, som har betydning for kvaliteten i folkeskolen.

Repræsentanten for Danske Regioner efterlyste mere fokus på at vise veje til den brede evaluering.

Repræsentanten for Danske Skoleelever (DSE) og Danske Ungdomsskoleelevers netværk (DUSK-net) i forening nævnte, at mange faktorer, som bl.a. mobning og skolens værdigrundlag, har betydning for skolens kvalitet. Frem for at sammenligne skoler på grundlag af gennemsnitskarakterer talte hun for en bredere, skriftlig beskrivelse af skolen. Hun efterlyste generelt et stærkere demokratiaspekt i beretningen og fokus på, hvordan eleverne kan inddrages i evalueringen af undervisningen. Hun mente desuden, at rådet er nødt til at komme ud på skolerne, hvilket vil give en større synlighed både blandt lærere og elever.

Repræsentanten for Landsorganisationen i Danmark (LO) fastslog, at Skolerådet må have som en central ambition at være

med til at skabe klarhed over og være en videnbase for den danske skoledebat. Han tilsluttede sig i særdeleshed målsætningen om dels at bidrage til at udvikle en samlet model for vurdering af kvaliteten, dels at skabe klarhed om, at evaluering (herunder test) ikke er et mål i sig selv, men skal være et meget vigtigt middel til at skabe forbedringer.

3. Brug af test og prøver

Repræsentanten for Kommunernes Landsforening (KL) mente, at formandskabet bør anbefale, at elever, klasser, skoler og kommuner anvender resultater af prøver og test til at følge progressionen. Hun mente ikke, at social korrektion er relevant i den sammenhæng.

Repræsentanten for Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) var enig i, at testene ikke er et mål i sig selv. Hun var også enig i at korrigere for social baggrund og tilsluttede sig synspunktet om, at alle elever skal kunne vise progression. Hun mente ikke, at der er behov for en rangordning af skolerne på nationalt plan.

Formanden for De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) understregede, at evalueringer, test mv. kan og skal gælde i forhold til hele den inkluderende skole og alle dens elever. Det gælder også i forhold til specialskolerne.

Formanden for Skole og Samfund (SOS) bad også formandskabet nævne de elevgrupper, det er væsentligt at fokusere på i analyser af resultater af test og prøver. Han påpegede i forhold til side 33 i beretningen, at skolelederen ikke blot *kan*, men *skal* bruge resultaterne af de nationale test til at orientere skolebestyrelsen. Han var enig i ønsket om at korrigere for social baggrund, men påpegede, at der ikke findes en facitliste for, hvordan det gøres i forhold til adaptive test. Han efterlyste en bedre beskrivelse af dette i beretningen og understregede, at progressionen er det væsentlige for forældrene.

Repræsentanten for Danske Skoleelever (DSE) og Danske Ung-

domsskoleelevers netværk (DUSK-net) i forening savnede eleverne i beskrivelsen af, hvad aktørerne i skolen kan bruge testresultaterne til. Hun mente ikke, at det er tilstrækkeligt med mundtlig feedback fra læreren til eleven om elevens testresultat.

4. Valg af fokusområder

Repræsentanten for Kommunernes Landsforening (KL) fandt alle de valgte fokusområder relevante. Hun mente dog, at formandskabet i stedet for at tage udgangspunkt i bestemte grupper af elever, som fx indvandrere og efterkommere, bør fokusere på et bredere tema. Hun foreslog i den sammenhæng evalueringsskulturer, herunder virkningen af de mange nyere nationale og kommunale tiltag på forskellige grupper af elever og deres forældre (fx elever med vanskelig social baggrund, særligt velbegavede elever mv.) Hun påpegede, at ordvalget negativ social arv bør erstattes med begreber som chanceulighed og risikofaktorer for hermed at fokusere på forandrings- og udviklingsmuligheder for alle elever.

Repræsentanten for Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) talte for, at der ikke bør være forskel på den differentiering, der findes i forhold til elever fra forskellige miljøer i Danmark, og differentieringen i forhold til indvandrere og efterkommere. Hvis tallene for tosprogede stammer fra Danmarks Statistik, er der ikke overensstemmelse mellem definitionen på tosprogede og de tal, der anvendes. Hun ønskede lidt flere nuancer i tilgangen til forældresamarbejde. Hun påpegede endvidere, at det er uklart, hvad man for så vidt angår ungdomsskolen vil se på og følge med i, men at man bør se på, i hvilken udstrækning ungdomsskolen lykkes i forhold til udsatte børn og unge, tosprogede mv.

Repræsentanten for Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) bakkede op om de valgte fokusområder og anbefalede, at der inddrages yderligere to temaer: Overgangen fra daginstitution til skole samt samspillet mellem fritid og undervisning (fritidshjem/SFO og skole). Lærernes og pædagogernes

muligheder for professionsudøvelse skal have en mere fremtrædende plads i fokusområderne. Han fremhævede mobning som et indsatsområde for Skolerådets arbejde. Det bør indgå i arbejdet, at skoleledelse også omfatter SFO, og at skole-hjem-samarbejdet løses i et samarbejde mellem skolens lærere og SFO's pædagoger. Han påpegede, at begrebet dagtilbud bør anvendes frem for førskole.

Formanden for De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) glædede sig over, at specialundervisningsområdet er med som fokusområde. Han mente, at det er kedeligt, at formandskabet fastholder begrebet rummelighed i stedet for at bruge begrebet inklusion. Der er behov for at få revitaliseret begrebet ”den inkluderende skole” – en skole, der ikke er opdelt. Han så hellere, at fokus er på kvaliteten i specialundervisningen frem for på antallet af elever i specialundervisningen. Uanset om barnet modtager undervisningen det ene eller andet sted, må fokus være på, om barnet modtager en undervisning, som modsvarer barnets behov, læringsstil og potentiale. Han påpegede, at det er et problem, at alt for få børn med behov for specialundervisning eller forskellige former for specialpædagogisk støtte og kompensation tager folkeskolens afgangsprøve. Han erklærede sig enig i at sætte fokus på overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelserne. Han mente endvidere, at det er vigtigt at se på det frie skolevalgs betydning i forhold til alle elever på alle skoler.

Formanden for Landsforeningen af Ungdomsskoleledere (LU) mente, at det generelt er en god beretning med gode fokuspunkter. Han fandt det dog bekymrende, at ungdomsskolen ikke er medtænkt som løsningspart, og påpegede, at ungdomsskolen har mange gode tilbud – ikke mindst i forhold til de udsatte grupper. Han fremhævede også klubområdet som væsentligt for de udsatte elevgrupper.

Formanden for Skole og Samfund (SOS) savnede fokus på skolebestyrelsernes rolle i relation til skole-hjem-samarbejde og fandt det væsentligt at evaluere betydningen af et godt samarbejde

mellem skoleledere og skolebestyrelse. I forhold til overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse mente han, at det er væsentligt at følge og evaluere Ungdommens Uddannelsesvejledning, da der har været rejst kritik af denne.

Repræsentanten for Danske Regioner tilsluttede sig de valgte fokusområder. I forhold til overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelserne understregede han, at det handler om at hjælpe kommunerne med den eksisterende opgaveløsning. Han mente, at indskolingen skal tages op som tema.

Repræsentanten for Dansk Arbejdsgiverforening (DA) udtrykte bekymring for, at rådet spreder sig over for mange fokusområder. Hun påpegede, at det største problem er, at alt for mange unge forlader folkeskolen uden at være i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Repræsentanten for Landsorganisationen i Danmark (LO) fandt fokusområderne velvalgte og fremhævede særligt områderne negativ social arv, indvandrere og efterkommere samt overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne. Han ser frem til, at der stilles forslag til, hvordan folkeskolen fremover bliver bedre til at sikre, at alle unge får forudsætninger for og motivation til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Formanden for Landsforeningen af Voksen- og Ungdomsundervisere (LVU) appellerede til ikke at glemme ungdomsskolen som en del af det samlede tilbud. Hun anførte, at ungdomsskolen udfører et godt stykke arbejde for de svage unge. Hun bad endvidere formandskabet være særlig opmærksom på lærernes kvalifikationer i forhold til undervisning af tosprogede.

Repræsentanten for Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd i forening bad formandskabet undlade at bruge begreber som negativ social arv, underprivilegerede mv. Disse begreber kan virke stigmatiserende. Hun beklagede, at idrætsområdet ikke er betonet mere i beretningen, og nævnte, at undersøgelser har vist, at mange lærere, som underviser i idræt, ikke er uddannet til det.

Formanden for Skolerådet kvitterede for bemærkningerne fra rådets medlemmer til beretningen, som vil indgå i formandskabets videre arbejde. Han påpegede, at det med formandskabets udmelding om at bidrage til at udvikle en samlet model for vurdering af kvaliteten i folkeskolen ikke umiddelbart er intentionen at udvikle nye værktøjer. Formandskabet finder, at der er behov for at udvikle en forståelse af sammenhænge mellem de forskellige kvalitetsfaktorer. Hvordan en sådan forståelsesramme vil se ud er endnu uafklaret, og det er også uvist, om en forståelsesramme vil føre til, at der er behov for at udvikle nye værktøjer.

Formanden anførte, at det vil indgå i det fremadrettede arbejde at definere nærmere, hvilke elevgrupper der bør undersøges særskilt i kommende analyser af test og prøver. Han påpegede, at det er væsentligt ikke kun at fokusere på gennemsnit, som kun udgør en lille del af beskrivelsen af skolen. Formanden nævnte, at der med testene er skabt mulighed for en mere præcis evaluering af eleverne. Formandskabet er enig i, at det er vanskeligt at korrigere for social arv, men mener, at vi bør forsøge – også selvom der ikke er en fast metode. Det er bedre at forsøge end slet ikke at tage hensyn til den sociale baggrund. Formanden påpegede, at det følger af lovgivningen, at der med de nationale test skal ske en korrektion i forhold til social baggrund. I mange andre lande korrigeres for social baggrund, og det er også muligt på adaptive test. Det er Skolerådets opgave at skabe dialog om metoden, og hvilke faktorer der skal indgå, når man korrigerer.

Formandskabet ønsker at debattere skoleudviklingen og håber, at rådet også vil spille en stor rolle med at debattere beretningen. Det er formandskabets håb, at beretningen vil fungere som en fælles platform for det videre arbejde med kvalitetsudviklingen i folkeskolen. Formandskabet forventer, at emnerne for den næste beretning bl.a. vil være specialundervisning samt indvandrere og efterkommere.